

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

1-'96

Jaarverslag Vierschaer 1995

Bestuursaangelegenheden

Op 31 december had het bestuur van onze vereniging de volgende samenstelling: Arno Melis, voorzitter, Huub Jonckheere, secretaris; Ad Damen, penningmeester; Piet Hoendervangers, Jan Vissenberg, Cees Cuperus, Raymond Van Staey en Frans Schuurbijs (leden). Door het tussentijds aftreden van Wanda Broos-Hillemans was er aan het einde van dit verslagjaar een vacature.

Enkele bestuursleden bezochten de nieuwjaarsbijeenkomst op het gemeentehuis, de receptie bij het 45-jarig huwelijk van de heer en mevrouw Luyks-Kerstens, de presentatie van het jaarboek van Heemkundekring "De Honderd Hoeven" en de onthulling van de "Wouwse Boer".

Het bestuur kwam zesmaal in vergadering bijeen.

Met de notaris werd overleg gepleegd over de wijziging van de statuten in verband met o.a. de ingebruikname van heemcentrum "De Kapel".

Voor de vacature "Wouwse Plantage" werd mevrouw C.W. Geurts-Michielsen bereid gevonden als contactpersoon te gaan fungeren.

Ledenbijeenkomsten

In 1995 kwamen de leden zesmaal op maandagavond bijeen, steeds gemiddeld met 23 personen, in ons heemcentrum "De Kapel". De algemene ledenvergadering vond plaats in café "Donkenhof".

De Nieuwjaarsbijeenkomst, de video-films over het 750-jarig bestaan van Wouw en de "Groene Buffer" waren de extra activiteiten na deze bijeenkomsten.

Op de algemene ledenvergadering van 20 februari nam Kees Hoendervangers de Vierschaer-trofee over van zijn vader Piet.

Leden en donateurs

Op 31 december 1994 was het aantal abonnees 668, namelijk 299 leden en 369 donateurs en het aantal is op het einde van het jaar uitgekomen op 673, namelijk 309 leden en 364 donateurs. Daar de heemkundekring "Rucvenne" uit Rucphen werd opgeheven komen we op een totaal van 23 ruilabonnementen.

Vierschaernieuws

Het Vierschaernieuws, het nieuwsblad bestemd voor onze leden, verscheen zesmaal met mededelingen over de ledenbijeenkomsten, excursies en andere activiteiten.

Viering 12½-jarig bestaan

Deze mijlpaal werd gevierd met de officiële ingebruikname van heemcentrum "De Kapel" door wethouder Peter van Steekelenburg en de opening van de tentoonstelling "Verzamelen" met zestien exposanten op 10 maart. Ook kregen Jopie van der Stelt-Vissenberg, Piet Hoendervangers en Huub Jonckheere de zilveren Vierschaer-speld uitgereikt vanwege hun verdiensten voor de vereniging. De expositie duurde drie dagen en kreeg ruime belangstelling.

De viering werd voortgezet met een Brabantse koffietafel in café "Donkenhof" met muzikale omlijsting van troubadour Gerlof Jorritsma.

Huisvesting

Voor het gebruik van het heemcentrum werd een reglement opgesteld. Voor tentoonstellingen werd 9 meter paneel aangeschaft en van de gemeente werden vitrines verkregen. Voor verhuur ervan werd een huurovereenkomst ontworpen. Een poging om het adres van het heemcentrum te wijzigen in het Nonnenbaantje had (nog) geen succes.

Werkgroepen

Evenals in voorgaande jaren werden verschillende verenigingsactiviteiten door speciaal ingerichte werkgroepen verricht.

Werkgroep houtzagerij

De werkgroep ontwikkelt zich langzaam in de richting van een werkgroep die zich inzet voor de bouw en herbouw van gebouwen op en rond het landgoed. De bouw van een boomzaagoverkapping kon als een eerste aanzet daartoe worden beschouwd.

Daarna is er een periode geweest, waarin de werkgroep uit slechts twee leden bestond. Daarin werd de start gemaakt met de bouw van de overkapping van de cirkelzaag. Na aanvulling tot vier leden werd dit werk afgemaakt, waarbij aangetekend wordt, dat bij het pannendecken hulp van een zestal leden van de vereniging werd gekregen.

In 1995 is op verzoek en met financiële medewerking van de N.V. Wouwse Plantage begonnen met de vernieuwing van de dakbedekking van het machinegebouw. De daaraan verbonden werkzaamheden vormden dit jaar de hoofdmoot. Op de eerste plaats moest het nodige hout gezaagd worden. Tot verdriet van de werkgroep moest vastgesteld worden, dat de zaag vaak niet goed werkte. De zaagsnede liep òf op, òf af, bijna niet rechtuit. Er is geen aanwijsbare oorzaak; de zaag wordt goed scherp gehouden. Dat is, zoals bekend, een eerste vereiste.

De uitvoering is ingewikkelder, dan de werkgroep zich had voorgesteld. Zij moet stuksgewijs te werk gaan. Zij kunnen niet, wat een aannemer zou doen, de hele dakbedekking slopen, het hout vernieuwen en de pannen indekken. Wat zij 's morgens openmaken, moet 's avonds weer dicht zijn. Het ontbreekt daardoor aan een totaal overzicht en een totaal plan.

Overwogen wordt om bijvoorbeeld drie dagen achter elkaar te werken.

Werkgroep B.I.R.

Deze werkgroep is verder gegaan met het registreren e.d. van alle heemkundige voorwerpen, die de vereniging in de afgelopen jaren geschonken of in bruikleen heeft gekregen.

In een twintigtal bijeenkomsten is bij benadering tweederde hiervan beschreven.

Werkgroep archeologie

Doordat gerichte archeologische opgravingen in Wouw niet plaats hebben gevonden, zijn de activiteiten van de werkgroep beperkt gebleven. Individueel zijn er een paar veldonderzoeken geweest en is er bij graafwerkzaamheden binnen de gemeente gekeken, wat er uit de bodem te voorschijn kwam. Enkele van deze graafwerkzaamheden zijn: de renovatie van het St. Catharinapark, de sloop van de Bargie, de sloop van het gebouw naast het gemeentehuis en werkzaamheden aan de Smalle Beek in de omgeving van de kasteelweide.

De materialen, die te voorschijn kwamen, stammen uit de perioden vanaf de late Middeleeuwen. Ook zijn er enkele vroegere vondsten gedaan; deze dienen echter nog nader bekeken te worden.

Verder hebben enkele leden de archeologische dag in Tilburg bijgewoond.

Werkgroep Brandweermuseum

De groep, bestaande uit de heren B. Jonker, P. Schilperoort, J. de Mooy en T. Nieuwlaat heeft deelgenomen aan de activiteiten op de Brabantse Kastelendag en de landgoeddagen. Voor het onderhoud van de voertuigen werden plannen gemaakt.

Activiteiten

Excursie

Op zaterdag 23 september werd de jaarlijkse excursie georganiseerd. De bus met 39 personen vertrok richting Dordrecht voor een stadswandeling met een bezoek aan de Grote Kerk en het Museum 40-45. Na de lunch werd de stadswandeling vervolgd met een bezoek aan Museum de Sleutel en het Landschapskundig Museum. Iedereen kan terugzien op een geslaagde dag.

Brabantse Kastelendag

Voor de vierde keer werd in samenwerking met de Brabantse Kastelenstichting en de heer E. Speeckaert meegewerkt aan de organisatie van deze dag door openstelling van het landgoed Wouwse Plantage op maandag 5 juni (Tweede Pinksterdag).

Tussen 12.00 en 17.00 uur bezochten 1.502 betalende personen het Brandweermuseum, de houtzagerij of namen deel aan een rondleiding. Kinderen tot 13 jaar hadden gratis toegang.

Landgoeddagen Wouwse Plantage

Op zaterdag 17 en zondag 18 juni werden weer de landgoeddagen gehouden. Deze data in het voorlaatste weekend van juni waren een proef. Gelet op het geringe aantal bezoekers van 624 gaan we in 1996 weer naar het laatste weekend in juni.

De houtzagerij trok met de zaagdemonstraties veel belangstelling. Leden van onze vereniging reden de hele dag met brandweervoertuigen. Buiten waren oude volksspelen uitgezet, die door kinderen, maar ook door ouderen met veel enthousiasme werden beoefend. De kinderen konden geschminkt worden en de kramen werden benut door de V.V.V. Wouw.

Op zaterdag en zondag werden door leden van de Handboogschutterij "L' Union fait la force" demonstraties verzorgd, waar heel veel bezoekers een schot gewaagd hebben.

Tijdens deze dagen werd de nieuwe plattegrond van het landgoed met op de achterkant de beschrijving van de gebouwen verkocht.

Rondleidingen landgoed Wouwse Plantage

De rondleidingen werden dit jaar verzorgd door Dianne en Arno Melis, Jac. Kerstens en Ted Dupont. Het totaal aantal personen, dat werd rondgeleid, kwam op 1.138 personen. Iets bijzonders was de rondleiding voor de deelnemers aan de jaarvergadering van de Stichting tot Behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen.

Regionale quiz

Op 17 november werd de zesde regionale quiz gehouden in het cultureel centrum "De Geerhoek" in Wouw voor 20 Westbrabantse heemkundekringen. De organisatie was in onze handen en de quiz werd gepresenteerd door Veronique Roeg, werkzaam bij Omroep Brabant.

De einduitslag was: 1. Nispen; 2. Etten-Leur; 3. Hoeven en Oudendbosch; 5. Breda; 6. Baarle-Nassau/Hertog en Oud Gastel; 8. Zundert-Rijsbergen; 9. Stampersgat; 10. Sprundel; 11. Nieuw-Ginneken; 12. Zevenbergen; 13. Dinteloord en Fijnaart; 15. Kruisland; 16. Roosendaal; 17. Ulicoten; 18. Chaam; 19. Zegge en 20. Willemstad.

Overige activiteiten

De verzameling oude volksspelen, beheerd door de heer en mevrouw van Oorschot uit Heerle, werden diverse malen uitgeleend.

Gedurende drie avonden werd een cursus schminken gehouden voor een aantal leden.

Voor de vereniging werden sweatshirts bedrukt met het logo.

Op 29 april (Koninginnedag) werd de toren van de Lambertuskerk beklommen door ruim 90 personen.

Op 7 mei presenteerde de vereniging zich op de geraniummarkt.

Op 7 juni werd door de heemkundekring "Stampersgat" een bezoek gebracht aan ons heemcentrum, de St. Lambertuskerk en het grafisch museum "In den Groenen Zonck".

Op 11 juni nam de vereniging deel aan de boekenbeurs van heemkundekring "Heymissen" te Hemiksem.

Op 9 september werd door het houden van rondleidingen in de St. Lambertuskerk, de openstelling van molen "De Arend" en een tentoonstelling over heemkundige voorwerpen in ons heemcentrum "De Kapel" meegewerkt aan de landelijke Open Monumentendag.

Deze tentoonstelling duurde tot en met 12 september en door een extra openstelling op 24 september werd deelgenomen aan de culturele dag van Cumawo.

Op 8 oktober werd in het kader van de open dag in de Spil een stand opgesteld.

Monumenten

De gevelsteen en de smeedijzeren uitvoering van de naam op de gevel van de voormalige Bargie kwamen in ons bezit. Voor het opknappen van het hekwerk, dat vroeger het schoolplein sierde aan de Kloosterstraat, werd een kostenraming bij de gemeente ingediend.

Een oproep werd gedaan aan het gemeentebestuur en de -raad om meer geld beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de kasteelweide.

De heer Jan Vissenberg is consulent van de Federatie Noord-Brabants Monumentenoverleg.

Sponsoring

Op de achterzijde van onze publikaties staat de naam van onze sponsor: Drankencentrale Wouw B.V. De werkgroep houtzagerij werd gesponsord door Van den Bergh Bouw C.V. uit Bergen op Zoom.

Redactionele aangelegenheden

Tijdschrift

Het jaar 1995 stond in het hele land in het teken van 50 jaar bevrijding. In de gemeente Wouw vonden de festiviteiten al in oktober 1994 plaats, maar de redactie had het plan opgevat om middels het tijdschrift de nodige aandacht te besteden aan de jaren in de oorlog en niet zozeer aan de bevrijding.

De redactie van het tijdschrift werd in 1995 gevormd door Michel de Koning, Henk Hellegers, René Hermans en Frank Schijven. Buiten de redactie was Karel Schrooyen actief met het rasteren van de foto's, terwijl Dianne Melis de tekst, die niet op diskette werd aangeleverd, in de computer inbracht. Het afwerken van de tekst werd verzorgd door René Hermans die hiervoor gebruikt maakte van de mogelijkheden van de computer van de vereniging.

De familie Franken zorgde als gewoonlijk voor het klaarmaken voor het rondbrengen en het verzenden van de tijdschriften.

Frank Schijven en René Hermans waren verantwoordelijk voor de indeling van de tijdschriften en het (soms moeizaam) verzamelen van de kopij. Plannen werden door het bestuur gemaakt om de redactie te ontlasten, maar dat had in 1995 nog geen resultaat.

In de loop van 1995 verschenen twee tijdschriften: het eerste nummer had een omvang van 92 pagina's en bevatte een interview met Jaantje Trouw, een artikel van Jos Cuijpers over de hoofdstraat in Wouwse Plantage en de gemeenteraad in 1895 van Henk Hellegers en wat kleinere artikelen. Het tweede nummer, dat in oktober verscheen, was van een heel ander kaliber. Het was een boekwerk van 324 bladzijden van de hand van René Hermans. Het was gewijd aan het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1940 en de oorlogsjaren. Aan de hand van archiefonderzoek en interviews werd een beeld geschetst van de omstandigheden, waaronder de mensen in de periode 1940-1945 geleefd hebben. Van dit boek werd een extra grote oplage gemaakt. Normaal is die 750 exemplaren, maar eenmalig werden 900 boekwerken gedrukt. Dat bleek een succes, want aan het eind van het jaar waren al 100 extra boeken verkocht en waren de meerkosten van die extra boeken al 'terugverdiend'.

Gidsen

In juni werd het restant van de landgoedgidsen verkocht tijdens de open dagen. Het bestuur besloot toen om de gids te vervangen door een kaart met beschrijving. Hierdoor kwam een eind aan een van de best verkochte uitgaven van onze heemkundekring. Het plan van de redactie om de gids volledig te herschrijven en meer aandacht te besteden aan het bosgebied, de natuur en de uitgezette wandelroutes, kwam daardoor te vervallen.

Voor 1996 bestaan plannen voor twee nieuwe uitgaven. Op de eerste plaats een volledig nieuwe wandelgids, waarin met name korte routes worden beschreven, terwijl mogelijk enkele tochten door het bosgebied opgenomen worden.

Daarnaast wordt bekeken of het mogelijk is om een nieuwe fietsgids met andere routes samen te stellen. De redactie zal zich, in overleg met bestuur en V.V.V., over deze zaak beraden.

Dit verslagjaar kwam het niet tot een extra uitgave voor de leden. Het plan om het register uit te geven op de eerste tien jaargangen werd niet uitgevoerd. De klus bleek te omvangrijk en de redactie moest meer aandacht dan voorzien wijden aan onderzoek en schrijven van artikelen voor het tijdschrift.

Frank Schijven en René Hermans werken echter onverdroten verder aan het register en eind 1995 kwam het eerste deel van het persoonsregister gereed. Het laatste karwei is op dit moment het persoonsregister met de letters M tot Z. Daarna zal het complete register uitgegeven kunnen worden. Aan een termijn van uitgave durft de redactie zich niet meer te wagen.

Oude nummers

Dit jaar waren er opnieuw mensen, die oude nummers van het tijdschrift wilden hebben. Veel mensen proberen om hun serie compleet te krijgen, hoewel dat steeds moeilijker wordt. In de loop van vorig jaar werden de nummers, die in voorraad waren, in een overzichtje gepubliceerd. Voor mensen, die geïnteresseerd zijn, zal regelmatig een overzicht worden opgenomen van de exemplaren, die nog beschikbaar zijn.

Boek over Heerle

Al jaren bestaan er ideeën om een boek over Heerle uit te geven. Frank Schijven en René Hermans togen dit jaar nog eens naar de gemeente om te peilen hoe men daar op dit moment dacht over een uitgave van een dergelijk boek. Terwijl de temperatuur buiten de dertig graden naderde, draaiden in het gemeentehuis de hersenen nog op volle toeren. In overleg met wethouder Peter van Steekelenburg werd besloten om nogmaals een poging te wagen een dergelijk boek van de grond te krijgen.

In latere besprekingen bleek, dat er toch niet zo simpel met de gemeente te onderhandelen viel dan gedacht, met name de ambtenaar, die

over de subsidie moest beslissen, bleek er een zoals die in stripverhalen wordt uitgetekend.

Het bestuur van de heemkundekring stelde zich echter garant voor de uitgave van het boek. René Jacobs, de streekarchivaris van het Streekarchief Nassau-Brabant, bleek bereid de eindredactie van het boek op zich te nemen. Drs. Wim van Ham zal het middeleeuwse gedeelte tot 1580 voor zijn rekening nemen, drs. Kees Bovée beschrijft de periode 1600-1800, drs. Henk Hellegers neemt het stuk 1800-1900 voor zijn rekening en René Hermans en Frank Schijven duiken in de twintigste eeuw.

Het tijdpad dat is uitgestippeld loopt tot half 1997. In de loop van 1997 zal ook begonnen worden met een voorinschrijving om de belangstelling voor het boek te peilen. De uitvoering wordt zoals de overige drie boeken in de gemeente, maar wel met een stijve kapt en een omslag in vierkleurendruk.

Varia

Schenkeningen

Van de navolgende personen mochten we schenkingen ontvangen:

Uit Roosendaal: de dames A. de Nijs en E. Broeren, Ciba Geigy Agro B.V., het Politieteam Bovendonk en de familie Hillemans.

Uit Bergen op Zoom: Van den Bergh Bouw, familie A. Naalden en mevrouw E.J. Nijssen. Uit Wouw: de heren J.P.A. van den Oever, P. Hoendervangers en A.C.M. van der Heijden, het gemeentebestuur, rijwieltoerclub "De Molenrijders" en de Erven J. Bals.

Uit Heerle: de familie M.J.M. Kerstens-de Kok, de heer M.N. Heijnen en mevrouw W.E. Matthijsen-van Oers. Uit Moerstraten: de heer W.C.G. Belleter en uit Wouwse Plantage: de heer J. Kerstens.

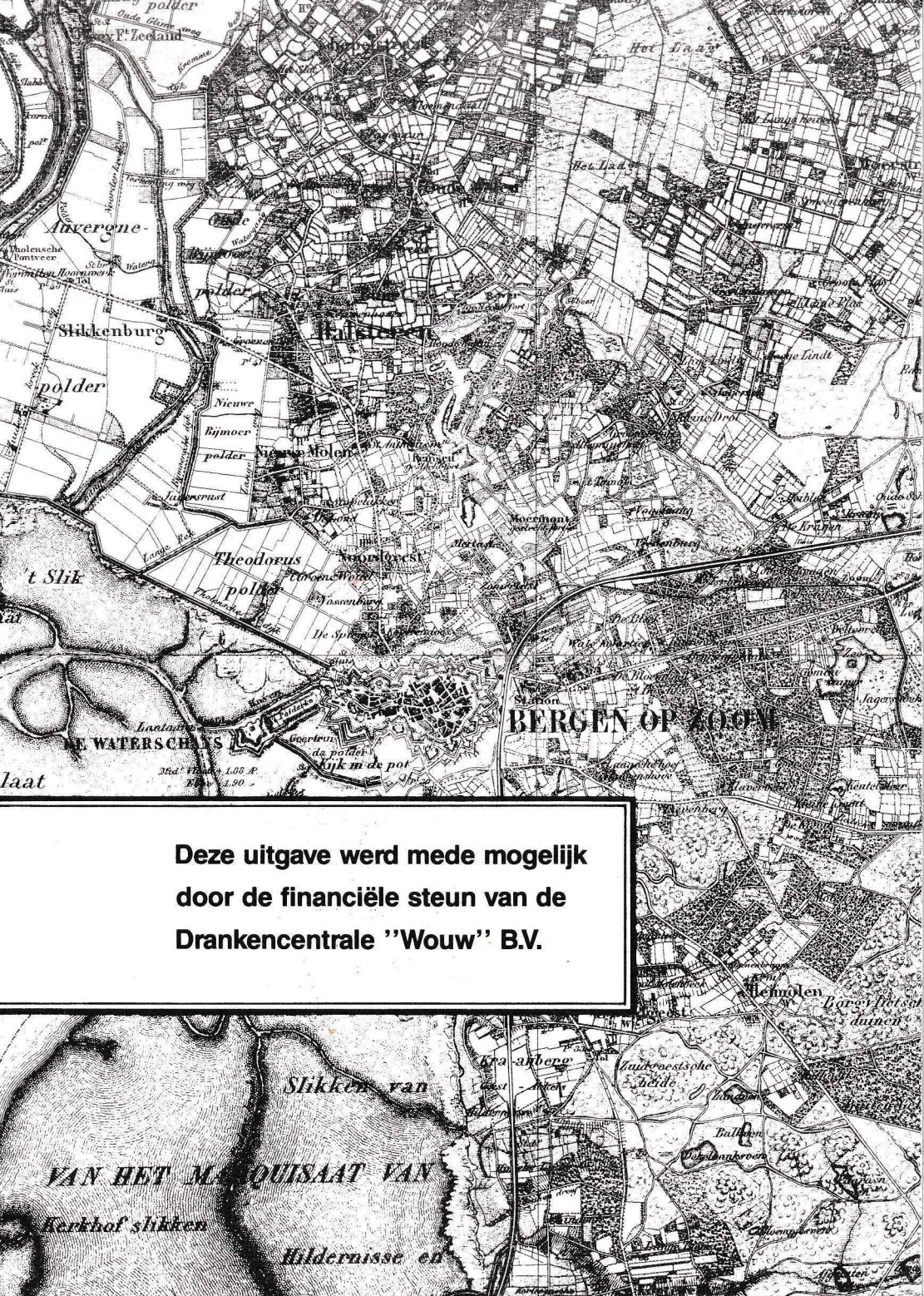
Externe betrekkingen

Op 27 april en 9 november in Oirschot de vergaderingen bezocht van de Raad van Aangeslotenen van Brabants Heem. Op 21 maart werd de eerste regionale bijeenkomst van de Westbrabantse heemkundekringen

georganiseerd in Wouw en de tweede op 5 oktober bijgewoond in Etten-Leur. Door de voorzitter werden op persoonlijke titel vergaderingen bijgewoond ter voorbereiding van de viering van het 200-jarig bestaan van de provincie Noord-Brabant.

Wouw, februari 1996.

H.C.C. Jonckheere

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.